

ULUSAL MESLEK STANDARDI

**GÖRME ENGELLİLER YÖNELİM VE BAĞIMSIZ HAREKET
EĞİTMENİ
SEVİYE 5**

REFERANS KODU / 13UMS0331-5

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI / 03.10.2013 – 28784 (Mükerrer)

Meslek:	GÖRME ENGELLİLER YÖNELİM VE BAĞIMSIZ HAREKET EĞİTMENİ
Seviye:	5¹
Referans Kodu:	13UMS0331-5
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Beyazay Derneği
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	14.08.2013 Tarih ve 2013/64 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	03.10.2013 Tarih ve 28784 (Mükerrer) Sayılı
Revizyon No:	00

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye beş (5) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

180 DERECE DÖNÜŞ: Tam ters yöne dönüşün gerçekleştirildiği tekniği,

90 DERECE DÖNÜŞ: Sağ ya da sol tarafa (yanlara) dönüşü,

AKICILIK: Edinim aşamasında öğretilen beceriyi, bireyin daha kısa sürede gerçekleştirebilmesi için yapılan çalışmaları,

ALÇAK KOL KORUNMA TEKNİĞİ: Vücudun alt kısmını korumayı sağlayacak şekilde kolun vücuda çapraz uzatıldığı tekniği,

ARAMA TEKNİKLERİ: Nesnelerin konumunu anlamayı ve sistemli olarak arama yapılmasını sağlayan teknikleri,

BİLİŞSEL SÜREÇ ÖĞRETİMİ: Algılama, analiz, seçme, planlama ve uygulama aşamalarının öğretim sürecini,

BİLGİ FORMU: Görme engelli bireyin yönelim ve bağımsız hareket becerilerindeki performansının belirlenip işaretlendiği formları,

ÇEVRESEL KAVRAMLAR: Çevreyi tanımayı kolaylaştıran, nesnelere, trafik örüntüleri, mimari düzenlemeleri içeren kavramları,

DENEYİMLİ REHBER: Görme engelli bireye nasıl rehberlik edeceğini/yönlendirmeyi bilen rehberi,

DENEYİMSİZ REHBER: Görme engelli bireye rehberlik yapmamış/bireyi nasıl yönlendireceğini bilmeyen rehberi,

DİKEY VE YATAY SIRALAMA: Birbirinin ardından (dikey) ve aynı zamanlarda öğretilebilecek becerilerin sıralanmasını,

DOKUNMALI/KABARTMA PUSULA: Braille rakamlardan oluşturulmuş pusulayı,

DUYUSAL AYIRT ETME BECERİSİ: Duyuların kullanımını sağlamak için yapılacak ayırt etme etkinliklerini,

EDİNİM: Beceri öğretilirken ipuçlarının sistemli olarak geri çekildiği ve bireyin bağımsızlığa ulaştırıldığı öğretim sürecini,

ELEKTRONİK ARAÇLAR/CİHAZLAR: Görme engelli bireylerin çevre içinde yönelimini ve bağımsız hareket etmesini kolaylaştıran, navigasyon, sesli baston, step-hear vb. destekleyici teknolojik cihazları,

ELLE NESNE TAKİBİ: Düz çizgi boyunca hareket etmeyi kolaylaştıran izleme becerisini,

FARKLI DUVAR YAPILARINDA UYARLAMA: Pürüzlü yüzey gibi durumlarda elin zarar görmemesi için takiple ilgili uyarılama yapmayı,

FARKLI ORTAM VE KOŞULLAR: Edinim aşamasında öğretilen beceriyi başka ortamlara (bina içinde ışık düzenlemeleri, ıslak zemin vb.) mimari/çevresel düzenlemelere genelleyebilmesi için yapılan çalışmalarda kullanılan ortamları ve koşulları,

GENELLEME: Edinim ve akıcılık aşamalarından sonra, becerilerin başka ortamlara genellenmesi sürecini,

GÖRME ENGELLİ BİREY: Görme gücünün kısmen ya da tamamen kaybından dolayı özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyan bireyi,

GÜVEN VERİCİ TELKİN: Görme engelli bireye öğreneceği bağımsız hareket becerilerinin güvenli, etkili şekilde hareket etmesini nasıl kolaylaştıracağını açıklama ve harekete teşvik etme sürecini,

HİSSEDİLEBİLİR YÜZEY: Kılavuz çizgiler ile tehlikelere karşı uyarıcı kubbeli yüzeylerden oluşan, hedefe kadar düz ve güvenli şekilde hareket etmeyi kolaylaştıran, az görenler için kontrast renklerde yapılmış yüzeyleri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İPUCU: Duyuları etkileyen ve öğrenciye pozisyonu ya da yönelme çizgisine ilişkin bilgi veren, işitsel, koklamaya dayalı, dokunsal, görsel (renk, parlaklık, zıtlığı içerir) ya da kinestetik herhangi bir uyararı,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞARET: Kolayca tanınan, sürekli, bilinen, çevrede sabit yerleşimi olan herhangi bir nesne, ses, koku, ısı ya da dokunsal bilgi kaynağını,

KABARTMA KROKİ: Bina içinde ya da dışındaki düzenlemelerin anlaşılmasını sağlamak amacıyla kullanılan dokunsal krokiyi,

KISA DÖNEMLİ AMAÇ: Öğrencinin var olan performans düzeyi ile uzun dönemli amaç arasında kalan ve daha kısa sürede gerçekleştirilen alt amaçları,

KİNESTETİK: Kas duyusunu,

KONTROL LİSTESİ: Görme engelli bireyin yönelim ve bağımsız hareketle ilgili sahip olduğu bilgi ve becerilerini tespit ederek, ihtiyaçlarını belirlemeye yarayan sorulardan oluşan formu,

KORUNMA TEKNİKLERİ: Görme engelli bireyin vücudunun alt ve üst kısmını korumaya yarayan teknikleri (yüksek kol ve alçak kol korunma teknikleri),

NUMARALAMA SİSTEMİ: Odaların ve bina numaralarının düzenlenmesini/sistemleştirilmesini,

ÖĞRETİM PLANI: Görme engelli bireye beceriyi öğretim yapmak amacıyla ipuçlarının sistemli olarak geri çekildiği planları,

ÖĞRETİMSSEL AMAÇ: Görme engelli bireyin performans düzeyi dikkate alınarak, öğretim yöntemlerine göre her bir beceri basamağı ile ilgili düzenlenen amaçları,

ÖLÇME BECERİLERİ: Bir objenin, boşluğun verilen bir ölçme ünitesi kullanılarak, tam ya da yaklaşık boyutlarının öğrenilmesini içeren becerileri,

PERFORMANS DEĞERLENDİRME: Görme engelli bireyin performans alım yöntemlerine göre yönelim ve bağımsız hareket becerileriyle ilgili performans düzeyini belirleme sürecini,

REHBER VE GÖRME ENGELLİ BİREYLER İÇİN HATALI TUTUŞLAR: Rehberin ya da görme engelli bireyin omuzdan, belden tutmasını ya da kol kola girmelerini, görme engelli bireyin önde olduğu hatalı tutma pozisyonlarını,

REHBERLE YÜRÜME: Görme engelli bireyin rehberin dirseğinin dört parmak yukarisından tutarak, görme engelli bireyin kolunun üst kısmını vücuduna birleştirerek rehberin yarım adım arkasında yürüdüğü ve hareketlerinden geri bildirim almayı sağlayan beceriyi,

ROTA: Görme engelli kişinin, yönelim ve bağımsız hareket becerilerini kullanarak, bulunduğu yerden ulaşacağı hedefe kadar izleyeceği yol.

STANDARTLAŞTIRILMAMIŞ ÖLÇÜM: Vücut bölümleriyle yapılan (adım, diz yüksekliği vb.) ölçümü,

STANDARTLAŞTIRILMIŞ ÖLÇÜM: Standart ölçü birimleri (metre vb.) kullanılarak yapılan ölçümü,

TARAF DEĞİŞTİRME TEKNİĞİ: Görme engelli kişinin rehberin diğer kolunu tutma tekniğini,

UYARANLARIN MASKELENMESİ: Seslerin, dokunsal uyarıların algılanmasını engelleyen durumları,

UYGUN İLETİŞİM: Eğitmenin görme engelli bireyle iletişim becerilerini kullanarak iletişim kurmasını, görme engelli bireyin de çevredeki gören kişilerden yardım isteme ya da reddetme gibi durumlarda iletişim becerilerini kullanmasını,

UZUN DÖNEMLİ AMAÇ: Bireyin performans düzeyi belirlendikten sonra, beceriyi bağımsız olarak yapar hale getirmeyi,

YETERLİLİK DOSYASI: Yönelim ve bağımsız hareket eğitmeninin yeterliliğini değerlendirmek amacıyla oluşturulacak yazılı ve görsel materyallerin yer aldığı dosyayı,

YÖNELİM: Görme yetersizliği olan kişinin görme, işitme, kinestetik, koklama duyularını kullanarak pozisyonunu ve çevresindeki diğer önemli nesnelere ilişkilerini belirleme sürecini,

YÜKSEK KOL KORUNMA TEKNİĞİ: Açık alan geçerken ya da tehlikeli yerlerde vücudun üst kısmını koruyacak şekilde kolun uygun pozisyonda tutulduğu tekniği,

ZİHİNSEL HARİTA: Dokümental haritalardan da yararlanılarak, uzaysal boşlukta gezmeyi öğrendikçe zihinde şekillenmeyi sürdüren haritaları

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	8
2. MESLEK TANITIMI	9
2.1. Meslek Tanımı.....	9
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	9
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler	9
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	9
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	9
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	10
3. MESLEK PROFİLİ	11
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	11
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	21
3.3. Bilgi ve Beceriler	21
3.4. Tutum ve Davranışlar	22
4.ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	23

1. GİRİŞ

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Beyazay Derneği tarafından hazırlanmıştır.

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5); iş sağlığı, güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri alarak kalite sistemleri çerçevesinde; iş organizasyonu yapan, görme engelliler yönelim ve bağımsız hareket eğitimi için ön hazırlık yapan, yönelim becerileri, rehbersiz/bastonsuz hareket için temel becerileri, rehberle yürüme becerileri, temel baston teknikleri ve rota öğretimi yapan ve mesleki gelişim faaliyetlerini yürüten nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 3412 (Sosyal hizmetler ile ilgili yardımcı profesyonel meslek mensupları)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

2872 Çevre Kanunu

4857 sayılı İş Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Hissedilebilir Yüzey Standardı

Karayolları Trafik Kanunu

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirilmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

5378 sayılı Özürlüler Kanunu

573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (Madde: 9-10-11)

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (Özel Eğitim Okul ve Kurumları Madde:38-39-45-46)

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Özürlülerin Bakımı,

Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Eğitim alan görme engelli bireye günlük hayatta kullanacağı yönelim ve bağımsız hareket becerilerini kazandırmak amacıyla bulunduğu iş ortamları; günlük yaşamında kullandığı, kapalı ve açık güvenli mekânlardan oluşur. Ortamın gürültü seviyesi, görme engellinin çevreyi tanımasını ve yön bulmasını engelleyecek şiddette olmamalıdır. Çalışma ortamında; açık elektrik kabloları, kaynar su dolu kaplar, ütü, sivri, delici ve kesici nesnelere gibi tehlike unsurları kazaya neden olmayacak şekilde konumlandırılır.

Görev yaptığı ortamlarda meslek hastalığı ve iş kazası riski az olmakla beraber, çalıştığı mekânın riskleri ile karşı karşıya kalabilir.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Mesleğe ilişkin diğer gereklilik bulunmamaktadır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	Kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını desteklemek (devamı var)	A.1	Eğitim verdiği ortamda İSG kurallarına uymak	A.1.1	Eğitim verdiği ortamda ilgili ikaz ve yönlendirme levhalarının olup olmadığını kontrol eder.
				A.1.2	Eğitim verdiği ortamda bulunan ikaz ve yönlendirme levhalarına uyar.
				A.1.3	Eğitim verdiği ortamdaki uygulamalar sırasında kişisel İSG önlemlerini alır.
				A.1.4	Eğitim verdiği görme engelli bireyin bulunduğu ortamdaki ikaz ve yönlendirme levhalarına uymasını sağlar.
		A.2	Acil durum prosedürlerinin uygulanmasına iştirak etmek	A.2.1	Eğitim verdiği ortamda acil tahliye kapılarını ve merdivenlerini işlevsel konumda bulundurur.
				A.2.2	Acil durum anında görevleri kapsamında müdahalelere iştirak eder.
				A.2.3	Aldığı eğitime göre gerekli durumlarda ilkyardım müdahalesinde bulunur.
				A.2.4	Kendi başına yönetemeyeceği ya da önleyemeyeceği tehlikeli durumları ilgililere vakit geçirmeden bildirir.
		A.3	Çevre güvenliği kurallarını uygulamak	A.3.1	Eğitim verdiği ortamda yasal düzenlemelerde belirtilen çevre güvenliği ölçüt ve prosedürlerine dair işlemleri uygular.
				A.3.2	Eğitim verdiği ortamdaki atıklardan dönüştürülebilen malzemelerin geri dönüşümü konusunda atıkları doğru yere sevk eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	Kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını desteklemek	A.4	Eğitim verdiği ortamdaki kaynakların tüketiminde tasarruflu hareket etmek	A.4.1	Eğitim verdiği ortamdaki kaynakları (enerji, gıda, sarf malzemeleri vb) israfa yol açmayacak şekilde kullanır.
				A.4.2	Kaynakların verimli kullanımı konusunda eğitim verdiği görme engelli birey için planlamalar yapar.
		A.5	Verdiği eğitimleri kayıt altına almak	A.5.1	Verdiği eğitimlere ilişkin yetkili kurum/ kuruluş tarafından talep edilen belgeleri hazırlar.
				A.5.2	Verdiği eğitimlerin gereklerine göre ilgili kayıtları tutar.
				A.5.3	Verdiği eğitimlere ilişkin yapılan denetimlerde verilen görevleri yerine getirir.
		A.6	Verdiği eğitimlerde kalite standartlarına uymak	A.6.1	Eğitim verdiği ortamlarda tanımlanmış kalite standartlarına uygun şekilde uygulamalarını gerçekleştirir.
				A.6.2	Tanımlanmış kalite standartlarına uygun olarak eğitim verdiği ortamla ilgili risk analizi yaparak iyileştirici/ olumsuzlukları giderici önerilerde bulunur.
		A.7	Mesleği ile ilgili yasal düzenlemeleri ve güncel gelişimleri takip etmek	A.7.1	Mesleği ile ilgili yasal düzenleme ve yenilikleri takip ederek uygulamalarında gerekli güncellemeleri yapar.
				A.7.2	Mesleği ile ilgili yerine getirmesi beklenen etkinliklerin yasal mevzuata, kalite sistemlerine uygunluğunu kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Ön hazırlık yapmak	B.1	Görme engelli bireyin bilgilerini almak	B.1.1	Görme engelli bireyle uygun iletişim kurar.
				B.1.2	Görme engelli bireyden kişisel bilgi formunda yer alan iletişim, eğitim, sağlık durumu vb. bilgileri alarak forma işler.
				B.1.3	Görme engelli bireyin hastalıklarını ve birden fazla yetersizlik durumunun olup olmadığını sağlık raporu ile gözlem sonuçlarını karşılaştırarak belirler.
		B.2	Görme engelli bireyin becerilerdeki performansını değerlendirmek	B.2.1	Görme engelli bireyin duyuşsal (işitsel, dokunsal, vb.) algılarıyla ilgili performansına ilişkin kontrol listelerini kullanarak değerlendirme yapar.
				B.2.2	Kontrol listelerini kullanarak yönelim becerilerinin değerlendirmesini yapar.
				B.2.3	Kontrol listelerini kullanarak bağımsız hareket becerilerinin değerlendirmesini yapar.
		B.3	Öğretim süreçlerini planlamak	B.3.1	Performans değerlendirme sonuçlarına göre öncelikli gereksinimleri dikey ve yatay sıralama oluşturacak şekilde düzenler.
				B.3.2	Kazandırılacak becerilerin, uzun dönemli, kısa dönemli ve öğretimsel amaçlarını öğretim yöntemlerini dikkate alarak belirler.
				B.3.3	Belirlenen amaçlar doğrultusunda öğretim süreçlerini hazırlayarak planlama yapar.
		B.4	Öğretim öncesi hazırlık yapmak	B.4.1	Görme engelli bireye uygulanacak öğretim planına göre, kullanacağı materyalleri kullanıma hazır hale getirerek ortam düzenlemesi yapar.
				B.4.2	Görme engelli bireye ve yakınına öğretilecek becerilerin amacını uygulamalı olarak açıklar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Yönelim becerilerini öğretmek (devamı var)	C.1	Farklı ortam ve koşullarda ipuçlarını kullanmayı öğretmek	C.1.1	Görme engelli bireyin performans düzeyini dikkate alarak, işitsel, dokunsal, kinestetik, görsel, koku alma gibi duyuşsal ayırt etme becerilerini geliştirir.
				C.1.2	Bina içi ve bina dışı (çevresel) kavramların öğretimini yapar.
				C.1.3	Bina içi ve bina dışı ortamlarda bilişsel süreçlerin öğretimini yapar.
				C.1.4	Bina içi ve bina dışı ortamlarda ses vb. uyarıların maskelendiği durumlarla ilgili çalışmalar yapar.
		C.2	Farklı ortam ve koşullarda işaretleri kullanmayı öğretmek	C.2.1	Arama tekniklerini edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarında öğretir.
				C.2.2	Görme engelli bireyle öğretime başlarken işaretlerin ne olduğunu, nasıl kullanıldığını, sabit olup olmadığını ve özelliklerini açıklar.
				C.2.3	İşaretlerin genel yerleşimini ve onun çevre ile ilişkisini (diğer nesnelere göre konumunu) anlatır.
				C.2.4	İşaretlerin kullanım süreçlerini öğretirken öğretim sonu değerlendirme yapar
		C.3	Farklı ortam ve koşullarda numaralama sistemlerini öğretmek	C.3.1	Görme engelli bireye bina içi numaralama sistemlerini öğretmek için uygun bina seçer.
				C.3.2	Seçtiği binanın kabartma krokisini ya da planını numaralama sistemini içerecek şekilde hazırlar.
				C.3.3	Kabartma kroki ya da plan üzerinde görme engelli bireye numaralama sistemini açıklar.
				C.3.4	Bina içinde ipuçlarının sistematik olarak geri çekildiği öğretim sürecini uygulayarak öğretim sonu değerlendirmesini yapar.
				C.3.5	Bina dışı numaralama sistemlerinin öğretimini yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Yönelim becerilerini öğretmek	C.4	Farklı ortam ve koşullarda ölçme becerilerini öğretmek	C.4.1	Görme engelli bireye bağımsız hareket ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ölçüm yapmayı (mesafe, hız, yükseklik vb.) öğretir.
				C.4.2	Ölçme becerilerini farklı ortamlara genelleme çalışmaları yapar.
		C.5	Farklı ortam ve koşullarda yönleri öğretmek	C.5.1	Görme engelli bireyin etkili ve güvenli hareket etmesini sağlamak için kabartma/sesli pusulanın, navigasyon sisteminin ve benzeri ilgili teknolojik cihazların kullanımını öğretir.
				C.5.2	Görme engelli bireye bina içinde pusula yönlerinin yerleşimine yönelik öğretim yapar.
				C.5.3	Pusula yönlerini farklı ortam ve koşullarda kullanmasını sağlayarak öğretimi genişletir.
				C.5.4	Bina dışı yönlerin öğretimini yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Rehbersiz/bastonsuz hareket için temel becerileri öğretmek	D.1	Eliyle duvar/nesne takibi yaparak güvenli şekilde yürümeyi öğretmek	D.1.1	Elle duvar/nesne takibi yaparak yürümenin gerekçelerini açıklar.
				D.1.2	Görme engelli bireye elle duvar/nesne takibi becerisini edinim, akıcılık ile farklı ortam ve materyallere (masa vb.) genelleyecek şekilde öğretir.
				D.1.3	Hatalı takip durumlarında karşılaşılacağı olumsuz durumları açıklar.
				D.1.4	Farklı duvar yapılarında (pürüzlü yüzey) gerçekleştirilecek elle duvar takibi uyarlamalarını öğretir.
		D.2	Rehbersiz korunma tekniklerini öğretmek	D.2.1	Yüksek ve alçak kol korunma tekniği ile yürüme becerilerini edinim, akıcılık ve farklı ortamlarda genelleme yaparak öğretir.
				D.2.2	Yüksek ve alçak kol korunma tekniğinin hatalı uygulanması halinde karşılaşılacağı olumsuz durumları gösterir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Rehberle hareket becerilerini öğretmek	E.1	Rehberlik edecek kişilerle uygun iletişim kurma yöntemlerini öğretmek	E.1.1	Rehber yardımına ihtiyaç duyduğu durumlarda etrafındaki (deneyimsiz) kişilerden nasıl yardım talep etmesi gerektiğini farklı ortamlara genelleyecek şekilde uygulatarak öğretir.
				E.1.2	Rehber yardımına ihtiyaç duymadığı durumlarda, kendisine yardım etmek isteyen kişilerin yardımını nasıl reddedeceğini uygulatarak öğretir.
		E.2	Güvenli şekilde hareket etmek için rehberle yürüme becerilerini öğretmek	E.2.1	Rehberle yürüme pozisyonunun gerekçeleri hakkında görme engelli bireyi bilgilendirir.
				E.2.2	Hatalı tutuşların oluşturacağı tehlikeleri açıklar.
				E.2.3	Rehberle yürüme pozisyonunu edinim düzeyinde öğreterek akıcılık çalışmaları yapar.
				E.2.4	Farklı ortam ve rehberlerle hatalı tutuşu düzeltmeyi ve deneyimsiz rehberleri yönlendirmeyi içerecek şekilde genelleme çalışmaları yapar.
				E.2.5	Taraf değiştirme tekniğinin edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarında öğretimlerini yapar.
		E.2.6	Rehberle yürüme pozisyonunda iken 90 derece ve 180 derece dönüş becerilerini kalıcılık sağlayana kadar uygulamalı olarak öğretir.		
		E.2.7	Rehberle birlikte oturacağı yeri bulma becerisini edinim, akıcılık ve farklı materyal ve farklı ortamlarda genelleme uygulamaları yaparak öğretir.		
		E.3	Farklı ortam ve koşullarda rehberle yürüme uygulamaları yapmak	E.3.1	Görme engelli bireye rehberle yürüyüş sırasında karşılaşılan inme, çıkma (merdiven vb.), farklı kapılardan ve dar yerden geçme becerilerinin nasıl yapılacağını öğretir.
E.3.2	İnme, çıkma (merdiven vb.), farklı kapılardan ve dar yerden geçme becerilerini farklı ortam ve koşullara genelleyecek şekilde öğretir.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Temel baston tekniklerini öğretmek	F.1	Temel baston kullanım becerisi kazandırmak	F.1.1	Görme engelli bireyin fiziksel yapısına uygun baston özelliklerini belirler.
				F.1.2	Çapraz ve sarkaç baston tekniğiyle edinim, akıcılık ve genellemeye yönelik öğretim yapar.
				F.1.3	Bastonla nesne inceleme becerisini edinim, akıcılık ve genellemeye götürecek şekilde uygulatarak öğretir.
				F.1.4	Görme engelli bireye bulunduğu farklı ortam ve koşullarda hangi baston tekniklerini kullanması gerektiğini öğretir.
				F.1.5	Deneyimli ve deneyimsiz rehberle hareket ederken baston kullanma becerisinde uyarılama yapmayı öğretir.
		F.2	Farklı ortam ve koşullarda baston kullanma uygulamaları yapmak	F.2.1	Görme engelli bireye yürüyüş esnasında karşılaşılan inme, çıkma (merdiven vb.), farklı kapılardan geçme gibi mimari düzenlemelere ilişkin becerilerin nasıl uygulanacağını açıklar.
				F.2.2	Yürüyüş esnasında karşılaşılabileceği inme, çıkma (merdiven gibi), farklı kapılardan (döner kapı vb.) geçme gibi mimari düzenlemelere ilişkin becerileri edinim, akıcılık ve genellemeye götürecek şekilde uygulatarak öğretir.
				F.2.3	Hissedilebilir yüzeyi kullanmayı öğretir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Bireylere rota öğretimi yaparak zihinsel harita oluşturmalarını sağlamak	G.1	Farklı ortamlarda rota öğretimi yapmak	G.1.1	Planlı gözlemler yaparak, görme engelli bireyin bulunduğu ortamdaki gereksinimleri doğrultusunda gideceği hedefleri belirler.
				G.1.2	Belirlenen hedefe erişimde görme engelli bireyin izlemesi gereken güzergâha ait rota analizini yapar.
				G.1.3	Rota analizini kullanarak kişisel güvenliğini sağlayacak şekilde hedefe ulaşması için edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarına yönelik öğretim yapar.
				G.1.4	Görme engelli bireye, adres ve yön tarifi yapıldığında kendi yönüne göre olduğunu güvence altına alacak şekilde öğretir.
				G.1.5	Görme engelli bireyin farklı ortamlarla ilgili bilgi sahibi olması için kabartma harita ya da plan üzerinde açıklama yapar.
		G.2	Farklı hava koşullarına uygun olacak şekilde güvenli hareket etmesini sağlamak	G.2.1	Görme engelli bireye bağımsız hareket etmesini sağlayacak şekilde hava koşullarına uygun giyinmesini öğretir.
				G.2.2	Farklı hava koşullarına uygun baston kullanım tekniklerini seçmesini öğretir.
				G.2.3	Farklı hava koşullarına uygun güvenli yürüyüş tekniklerini kullanmayı öğretir.
		G.3	Trafikte bağımsız hareket eğitimi yapmak	G.3.1	Taşıt, kavşak, üst geçit, yaya geçidi, trafik işaret cihazı gibi trafik örüntüleriyle ilgili kavramları ve güvenli kullanımlarını öğretir.
				G.3.2	Trafikte işitme eğitimi (izleme, taşıtları, cadde türlerini ayırt etme vb.) çalışmaları yapar.
				G.3.3	Taşıtları kullanma becerisine ilişkin edinim, akıcılık ve genelleme aşamalarına yönelik öğretim yapar.
				G.3.4	Farklı yapıdaki caddelerden, kavşaklardan ve trafik ışıkları olmayan caddelerden güvenli geçişi öğretir.
				G.3.5	G.3.1, G.3.2 G3.3 G3.4 'deki hususları öğretirken karşılaşılabileceği muhtemel trafik kazalarından korunabilmeyi öğretir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek	H.1	Mesleki ve kişisel gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	H.1.1	Geliştirilmesi gereken yönlerini, mesleki ve kişisel gelişim ihtiyaçlarını belirler.
				H.1.2	Mesleği ile ilgili etkinlikleri (toplantı, seminer, konferans, kongre, eğitim vb.) sürekli takip eder.
				H.1.3	Mesleki/kişisel gelişim etkinliklerine aktif olarak katılır.
				H.1.4	Mesleği ile ilgili periyodik-güncel yayın ve gelişmeleri izler.
		H.2	Uzmanlığı ile ilgili diğer çalışanlara bilgi aktarmak	H.2.1	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere yetki ve sorumlulukları dâhilinde aktarır.
				H.2.2	Uzmanlığı ile ilgili seviyede bilgilendirme ve eğitimleri uygular.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Baston (farklı özelliklerde)
2. Bilgisayar ve donanımları
3. Dokunsal/kabartma pusula
4. Elektronik araçlar
5. Hissedilebilir yüzey
6. İkaz ve yönlendirme levhaları
7. İletişim araçları (telsiz, telefon vb.)
8. İlk yardım malzemeleri
9. Kabartma kroki
10. Kamera
11. Kırtasiye malzemeleri
12. Mobilyalar (masa, sandalye, koltuk vb.)
13. Plan
14. Ulaşım araçları

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Analiz yapma becerisi
2. Basit ilkyardım bilgi ve becerisi
3. Bilgi teknolojisi araçları kullanmada temel bilgi ve beceri
4. Doğru yönlendirme becerisi
5. Görme engelli bireyin performansını değerlendirme bilgi ve becerisi
6. Görme engelli bireylere yönelik toplumsal tutumlar konusunda bilgi
7. Görme engelli bireyleri tanıma konusunda bilgi
8. İhtiyaç analizi yapma becerisi
9. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
10. Kaynak kullanma bilgi ve becerisi
11. Öğrenme ve öğrendiğini aktarabilme becerisi
12. Öğretim araçlarını kullanma bilgi ve becerisi
13. Öğretim planı hazırlama bilgi ve becerisi
14. Planlama bilgi ve becerisi
15. Problem çözme bilgi ve becerisi
16. Risk analizi yapma bilgi ve becerisi
17. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
18. Stres yönetimi becerisi
19. Temel araştırma yapma bilgi ve becerisi
20. Temel dokümantasyon bilgisi
21. Temel kalite bilgisi
22. Temel raporlama bilgisi
23. Trafik kuralları bilgisi
24. Yönelim ve bağımsız hareket yöntem ve tekniklerini uygulama bilgi ve becerisi
25. Zaman yönetimi becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Eğitim verdiği bireyi yargılamamak
3. Eğitim verdiği bireyin kişisel haklarına saygılı olmak
4. Eğitim verdiği bireylere ait bilgilerin güvenliğine önem vermek
5. Eğitim verdiği bireylere karşı saygılı ve şeffaf olmak
6. Empati ve uygun iletişim kurabilmek
7. Hızlı karar vermek
8. İSG ve çevre koruma önlemlerine uygun davranmak
9. Kalite prosedürlerine uygun hizmet vermek
10. Mesleğiyle ilgili yenilikleri takip etmek
11. Mesleki etik ve ilkelere uygun davranmak
12. Planlı ve sistemli hareket etmek
13. Sabırlı olmak
14. Yeniliklere ve değişen koşullara uyum sağlamak
15. Zamana etkili kullanmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Görme Engelliler Yönelim ve Bağımsız Hareket Eğitmeni (Seviye 5) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Not: Bu kısım Resmi Gazete’de yayımlanmayacaktır. Sadece MYK web sitesinde yer alacaktır.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Aylin ÇİFTÇİ, Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü

Lokman AYVA, Türkiye Beyazay Derneği Başkanı

Halis KURALAY, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İstanbul İl Müdür Yardımcısı

Ahmet ÜNÜVAR, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Emirgan Körler Rehabilitasyon Müdürü/Bağımsız Hareket Eğitmeni

Gülşen YAVUZ, İSEM- İBB ENGELLİLER MÜDÜRLÜĞÜ/Beyazay/ Bağımsız Hareket Eğitmeni

Mehmet ÇELENK, Türkiye Beyazay Derneği

Eylem Özen, Beyazay Kurumsal İletişim Uzmanı

Yusuf Çağrı Ceylan, Psikolog ve Aile Danışmanı

2. Meslek Standardının Hazırlanmasına Destek Veren Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Selcen AVCI - DACUM Moderatörü

Fatma GÖKMEN, ASPB- Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü-Özürlü Hizmetleri Dairesi

Sultan KARAKUŞ, ASPB- Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü- Bakım Hizmetleri Dairesi

H. Reyhan ÖZGÖBEK, ASPB- Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü-Yaşlı Hizmetleri Dairesi

Serkan KOLAT, ASPB- Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü-Araştırma Geliştirme ve Proje Dairesi

3. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Yrd. Doç. Dr. Banu ALTUNAY ARSLANTEKİN -Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi

Gülşen YAVUZ- İSEM- İBB ENGELLİLER MÜDÜRLÜĞÜ/BEYAZ AY/ Bağımsız Hareket Eğitmeni

Asuman SARAÇOĞLU- Türkiye Beyazay Derneği

Erhan KOCAK- Türkiye Beyazay Derneği

4. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
2. Adıyaman Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
3. Adnan Menderes Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
4. Afyon Kocatepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
5. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

6. Ahi Evran Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
7. Akdeniz Üniversitesi(Eğitim Fakültesi)
8. Aksaray Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
9. Alternatif Yaşam Derneği – AYDER
10. Altı Nokta Körler Vakfı
11. Amasya Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
12. Altınokta Körler Federasyonu Ankara
13. Anadolu Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
14. Anadolu Üniversitesi (Engelliler Araştırma Enstitüsü)
15. Ankara Sanayi Odası
16. Ankara Ticaret Odası
17. Ankara Üniversitesi (Eğitim Bilimleri Fakültesi)
18. Ankara Üniversitesi (Engelsiz Ankara Üniversitesi Birimi)
19. Artvin Çoruh Üniversitesi (Eğitim Fakültesi/iktisadi ve idari Bilimler Fakültesi)
20. Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)
21. Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)
22. Bartın Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
23. Başkent Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
24. Batman Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
25. Bayburt Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
26. Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı
27. Bilkent Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
28. Bogaziçi Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
29. Celal Bayar Üniversitesi (Demirci Eğitim Fakültesi)
30. Cumhuriyet Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
31. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İs Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)
32. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
33. Çukurova Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
34. Devlet Personel Başkanlığı
35. Demokratik Körler Derneği Ankara
36. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
37. Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)
38. Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)
39. Dokuz Eylül Üniversitesi (Eğitim Bilimler Enstitüsü)
40. Dumlupınar Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
41. Düzce Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
42. Ege Bölgesi Sanayi Odası
43. Ege Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
44. Eğitim 2023 Eğitim Dünyası Araştırma Ve Geliştirme Derneği
45. Engelli Bireylere _s ve Meslek Edindirme Derneği
46. Engelli Dernekleri Federasyonu
47. Engelli Kadın Derneği
48. Engelli Platformu
49. Engelliler Derneği
50. Engelliler Konfederasyonu Başkanlığı
51. Engelliler Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği
52. Engelsiz Yaşam Derneği
53. Erciyes Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
54. Erzincan Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
55. Eskisehir Osmangazi Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

56. Fatih Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
57. Fırat Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
58. Fiziksel Engelli Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfı (ENSEV)
59. Fiziksel Engelliler Vakfı
60. Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)
61. Gazi Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)
62. Gaziantep Hasan Kalyoncu Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)
63. Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
64. Giresun Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
65. Görme Engelliler Federasyonu
66. Görme Özürlüler Derneği
67. Gülen Gözler Engelliler Ve Kimsesizler Derneği
68. Hacettepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
69. Hakkari Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
70. Harran Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
71. İÇEV İşitme Engelli Çocukları Eğitim Vakfı
72. İnönü Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
73. İstanbul Aydın Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
74. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
75. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (insan ve Toplum Bilimleri Fakültesi)
76. İstanbul Sanayi Odası
77. İstanbul Ticaret Odası
78. İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)
79. İşitme Engelliler Federasyonu
80. İZEV İstanbul Zihinsel Engelliler için Eğitim Ve Dayanışma Vakfı
81. Kafkas Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
82. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
83. Kalkınma Bakanlığı
84. Karabük Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
85. Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)
86. Karşıyaka Akademi Zihinsel Engelliler Derneği
87. Kastamonu Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
88. Kıbrıs Türk Ortopedik Özürlüler Derneği
89. Kırıkkale Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)
90. Kırklareli Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
91. Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)
92. Kocaeli Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
93. Konuşma Engelliler Federasyonu
94. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
95. Maltepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
96. Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)
97. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
98. MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
99. MEB Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
100. MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
101. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
102. Mersin Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
103. Mevlana Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
104. Muğla Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
105. Mustafa Kemal Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)

- 106.Muş Alparslan Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 107.Niğde Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 108.Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 109.Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 110.Ortopedik Özürlüler Federasyonu
- 111.Otizm Platformu
- 112.Özel Özel Eğitim Kurumları Derneği
- 113.Özürlüler Vakfı
- 114.Pamukkale Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 115.Rize Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 116.Sağlık Bakanlığı
- 117.Sakarya Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 118.Sakarya Üniversitesi (Teknik Eğitim Fakültesi)
- 119.Selçuk Üniversitesi (Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
- 120.Şengel Engelliler Derneği
- 121.SERÇEV (Beyin felçli çocuklar derneği)
- 122.Siirt Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 123.Sinop Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 124.Spastik Çocuklar ve Erişkinler Dernekleri "Cerebral Palsy" Federasyonu
- 125.Süleyman Demirel Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 126.TED Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 127.TEDAY Tüm Engelliler Ve Aileleri Yardımlaşma Derneği
- 128.Trakya Üniversitesi
- 129.Turkey Hearing and Speaking Rehabilitation Foundation (TIV)
- 130.Türk Hemşireler Derneği
- 131.Türk Psikologlar Derneği
- 132.Türk Sağlık Sen
- 133.Türk Spastik Çocukları Vakfı
- 134.Türk Tabipleri Birliği
- 135.Türkiye Körler Federasyonu Ankara
- 136.Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
- 137.Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı
- 138.Türkiye Engelliler Vakfı (TÜREV)
- 139.Türkiye Esnaf Ve Sanatkârları Konfederasyonu
- 140.Türkiye Fizyoterapistler Derneği
- 141.Türkiye ihracatçılar Meclisi
- 142.Türkiye İstatistik Kurumu
- 143.Türkiye İş Kurumu
- 144.Türkiye İş Kurumu (İs ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
- 145.Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
- 146.Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Sağlık-İs Sendikası)
- 147.Türkiye İşitme Konuşma Rehabilitasyon Vakfı
- 148.Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
- 149.Türkiye Kas Hastalıkları Derneği
- 150.Türkiye Körler Federasyonu
- 151.Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
- 152.Türkiye Ortopedik Özürlüler Federasyonu
- 153.Türkiye Sakatlar Derneği
- 154.Türkiye Sakatlar Konfederasyonu
- 155.Tohum Otizm Vakfı

- 156.Ufuk Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 157.Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı
- 158.Uludağ Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 159.Uşak Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 160.Uygar Görme Engelliler Derneği
- 161.Yeditepe Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 162.Yıldız Teknik Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 163.Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
- 164.Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 165.Zihinsel Engelliler Federasyonu
- 166.Zihinsel Özürlüler Federasyonu
- 167.Zihinsel Yetersiz Çocukları Yetiştirme Ve Koruma Vakfı
- 168.Zirve Üniversitesi (Eğitim Fakültesi)
- 169.Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)

5. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Hasan ÖZKAN,	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Hami TÜRKELİ,	Başkan Vekili (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Merve HELVACIOĞLU,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Murat GÜLŞEN,	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı)
Fikriye ADSIZ,	Üye (Sağlık Bakanlığı)
Samiye BULUN,	Üye (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı)
Bektaş YILDIRIM,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Dr. Ali Engin GÜRKAN,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Halit KAYALI,	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Melike ÖZMEN,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Aylin RAMANLI,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Firuzan SİLAHŞÖR,	Başkan Yardımcısı V. (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

6. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZER,	Üye (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN,	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Dr. Osman YILDIZ,	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Mustafa DEMİR,	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)